

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වගණනය කළ මතය

ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ(මණ්ඩලය) සහ එහි පරිපාලිතය ඇතුළත් සමූහයෙහි (“සමූහය”) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශන සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභාලාභ ප්‍රකාශන සහ අනෙකුත් විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශන, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශන සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශන සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ සහ එහි පරිපාලිතය ඇතුළත් සමූහයෙහි මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමග සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනත යටතේ සහ 1979 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධාන යටතේ විගණනය කරන ලදී. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මාගේ වාර්තාව යථා කාලයේදී පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කරනු ලැබේ.

මාගේ වාර්තාවේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම කොටසේ විස්තර කර ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මණ්ඩලයේ සහ සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, මණ්ඩලය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මණ්ඩලයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, මණ්ඩලයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්‍රව්‍යය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල මණ්ඩලයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ මණ්ඩලයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවීම ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 1 හි 32 ඡේදය අනුව වත්කම් හා වගකීම් හිලව කිරීම සිදු නොකළ යුතු වුව ද 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති රඳවාගැනීමේ බදු, සමාජ ආරක්ෂණ බදු වැනි ලැබිය යුතු බදු ශේෂ රු.2,770,144 ක් , ගෙවිය යුතු උපයන්විට බදු, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු වැනි බදු ශේෂ රු.504,434කට හිලව කර ශුද්ධ අගය වන රු.2,265,710 ක් ලැබිය යුතු බදු ශේෂ ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි. තවද, ඩයගම ගොවිපොළෙහි රු.112,458ක් වටිනාකමකින් යුතු සෘණ ශේෂයක් ද තොග වටිනාකමින් අඩුකර දක්වා තිබුණි.	මෙම ගිණුම් ශේෂ වසර ගණනාවක සිට එකතු වී එන ශේෂයන් වන අතර දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුව සමග ලැබිය සහ ගෙවිය යුතු ශේෂ සැසඳුම් සිදුකරන අතර ඉදිරි මූල්‍ය වර්ෂ වලදී නිවැරදි වනු ඇත. ඩයගම ගොවිපළ ගිණුම් තැබීමේ දී වරදක් සිදු වී ඇති බව පිළිගනිමි. එය 2020 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කර ඇත.	වත්කම් හා වගකීම් හිලව කිරීම සිදු නොකළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 1හි 38 ඡේදය අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සියලුම වර්තමාන අගයන් සඳහා අනුරූපී පෙර වර්ෂයේ වටිනාකම් ඉදිරිපත් කළ යුතු වුව ද ගිණුම්කරණ සටහන් අංක 11 හි ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් සඳහා අනුරූපී පෙර වර්ෂයේ වටිනාකම් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	2020 වර්ෂයේ සිට සටහන් අංක 11 සඳහා ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් සඳහා අනුරූපී පෙර වර්ෂයේ වටිනාකම් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.	සියලුම වර්තමාන අගයන් සඳහා අනුරූපී පෙර වර්ෂයේ වටිනාකම් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 7 හි 20 ඡේදය අනුව ප්‍රාග්ධනික කරන ලද ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වෙනස්වීම වන රු.160,603,005ක වටිනාකම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයෙහි ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දැක්විය යුතු වුවත් මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දක්වා	ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම්වල අගය අඩු වැඩි වීම ගොවිපළ මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ජනනය වන බැවින් එය මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් ලෙස අර්ථ නිරූපණය කර ඇත. එබැවින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දක්වා ඇත.	ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වෙනස්වීම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයෙහි ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දැක්විය යුතුය.

- (ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 12 හි 15 හා 16 ඡේද අනුව මණ්ඩලය විසින් තාවකාලික අයකළ හැකි බදු වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගෙන සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා විලම්භිත බදු වත්කම් හෝ වගකීම් හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගැලපිය යුතු වුව ද එලෙස තාවකාලික සිදුවන වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගෙන නොතිබුණි. විගණන වාර්තාව හා එකඟ වන අතර 2023 වර්ෂයේ සිට අදාළ ගැලපීම් සිදුකරමි. විලම්භිත බදු වත්කම් හෝ වගකීම් හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගැලපිය යුතුය.
- (ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 16 හි 34 ඡේදය ප්‍රකාරව දේපළ, පිරියත හා උපකරණවල සාධාරණ වටිනාකමෙහි සිදුවන වෙනස්වීම් මත පදනම්ව වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු අතර සාධාරණ වටිනාකම විශාල වශයෙන් වෙනස් නොවන අවස්ථාවන්හිදී අවම වශයෙන් වසර තුනක් හෝ පහකට වරක්වත් ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු වුව ද 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මණ්ඩලය සතු රු.2,651,694,675 ක් වූ සියලු වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනයක් සිදු කර නොතිබුණි. 2004 වර්ෂයේ සිදුකරන ලද්දේ වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනයක් නොවන අතර සියලු වත්කම්වල වටිනාකම් ලෙජරයේ ඇති වටිනාකම්වල අගයට ගැලපීමක් පමණක් සිදු කර ඇත. මණ්ඩලය සතු වත්කම් පිරිවැයට පමණක් ගිණුම්ගත කර ඇත. ඒ බව මූල්‍ය වාර්තා තුළ හෙළිදරව් කර ඇත. වත්කම් සාධාරණ වටිනාකම විශාල වශයෙන් වෙනස් නොවන අවස්ථාවන්හිදී අවම වශයෙන් වසර තුනක් හෝ පහකට වරක්වත් ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතුය.
- (ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 50 හා 51 වන ඡේදයන් ප්‍රකාරව දේපළ, පිරියත හා උපකරණයන්හි භාවිතයට ගනු ලබන වත්කම්වල ජීවකාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කර එලදායි ජීවකාලයක් ඇස්තමේන්තු කර ගිණුම්වල ඇස්තමේන්තු වෙනසක් ලෙස ගිණුම්ගත කළ යුතු වුවත්, ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයෙහි සඳහන් රු.241,881,459 ක් වටිනා ගොඩනැගිලි, වතු උපකරණ, ගෘහ භාණ්ඩ හා සවිකිරීම්, මෝටර් වාහන, කාර්යාල උපකරණ, යන්ත්‍ර උපකරණ, හා ව්‍යුහයන් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වී තිබුණ ද මණ්ඩලය විසින් ඒවා තවමත් භාවිතයට ගනු ලබන බැවින් ඒ අනුව ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි. මණ්ඩලය සතු හෙක්ටයාර් 12,000 පමණ ඉඩම් හා විශාල ප්‍රමාණයක භෞතික වත්කම් පවතින බැවින් මණ්ඩලයේ පවතින මූල්‍ය දුෂ්කරතා හේතුකොට ගෙන ප්‍රත්‍යාගණනය සඳහා පිරිවැයක් දැරීම අපහසු බැවින් එවැනි ප්‍රත්‍යාගණනයක් සිදුකර නොමැත. මූල්‍ය වාර්තා තුළ ජංගම නොවන වත්කම් පිරිවැයට ගිණුම් තබන බව හෙළිදරව් කර ඇත. එමෙන්ම 2004 වර්ෂයේ සිදු කරනු ලැබුවේ ලෙජරයේ පවතින වටිනාකම ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ලබා ගැනීම පමණි. සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වී ඇති භාවිතයට ගනු ලබන වත්කම්වල ජීවකාලය සමාලෝචනය කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (උ) සී/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගමේ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 16 හි 50 හා 51 වන ඡේදයන් ප්‍රකාරව දේපළ, පිරියත හා උපකරණයන්හි භාවිතයට ගනු ලබන වත්කම්වල ජීවකාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කර එලදායි ජීවකාලයක් ඇස්තමේන්තු කර ගිණුම්වල ඇස්තමේන්තු වෙනසක් ලෙස ගිණුම්ගත කළ යුතු වුවත්, ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයෙහි සඳහන් රු.42,113,669 ක් වටිනා ගොඩනැගිලි, වතු උපකරණ, ගෘහ භාණ්ඩ හා සවිකිරීම්, මෝටර් වාහන, කාර්යාල උපකරණ, යන්ත්‍ර උපකරණ, හා ව්‍යුහයන් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වී තිබුණද විසින් ඒවා තවමත් භාවිතයට ගනු ලබන බැවින් ඒ අනුව ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි. සමාගමට අදාළ සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කළ දේපළ, පිරියත හා උපකරණ ඉදිරියේදී වටිනාකම නැවත අගය කර නිවැරදි ලෙස ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරමි. සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වී ඇති භාවිතයට ගනු ලබන වත්කම්වල ජීවකාලය සමාලෝචනය කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

- (ඌ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් මණ්ඩලයේ ගොවිපොළවල් සතුව පවතින යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා උපකරණ වලින් වටිනාකම සඳහන් වූ බෝපත්තලාව හා ආඩිගම ගොවිපොළෙහි රු.1,979,984 ක් වූ යන්ත්‍ර 02 ක් ද වටිනාකම සඳහන් නොවූ මැල්සිරිපුර ගොවිපොළෙහි යන්ත්‍ර 03 ක් හා රොසිටා ගොවිපොළෙහි යන්ත්‍රයක්ද, කුකුළු පාලන සමාගමට අයත් මාවත්ත ගොවිපොළෙහි 2016 වර්ෂයේදී රු.3,853,490 ක වියදමක් දරා අලුත්වැඩියා කර තිබුණු යන්ත්‍රයක් ද සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට භාවිතයට ගෙන නොතිබුණි. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 36 හි 12(ඊ) ඡේදය ප්‍රකාරව නිෂ්ක්‍රීයව පවතින යන්ත්‍ර සූත්‍ර සඳහා හානිකරණ ගැලපීම් සිදු කළ යුතු වුවද එසේ සිදුකර නොතිබුණි.
 - (එ) මණ්ඩලයේ පවතින රු.807,067,195ක් වූ පොල්ගස් රු.30,403,142 ක් වූ රබර් ගස් හා රු.1,847,488ක් වූ කපු ගස්වල එකතු වටිනාකම වන රු.839,317,825ක් වූ ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි. එසේ වුව ද එම වත්කම් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 යටතේ ගිණුම්ගත කළ යුතු අතර එම වත්කම් හඳුනාගැනීම, මැනීම හා හෙළිදරව් කිරීම යනාදිය ද ඊට අනුකූලව සිදුකර නොතිබුණි. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 41 හි 45 ඡේදය අනුව එම වත්කම් මේරු හා නොමේරු ලෙස වෙන් වෙන් ව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට හඳුනාගත යුතු වුවද එසේ සිදුකර නොතිබුණි.
 - (ඒ) සී/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ 2009 වසරට පෙර සිට ඉදිරියට ගෙන එමින් තිබෙන රු. 1,347,099 ක මාවත්ත ගොවිපොළෙහි නොමේරු පොල් වගාව දැනට එල දරමින් තිබුණද එය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 41 හි 45 ඡේදය ප්‍රකාරව පරිණත වගාවක් ලෙස හඳුනාගෙන සාධාරණ අගයට තක්සේරු කර ගිණුම්ගත කර නොතිබිණි.
 - (ඔ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති අංක 09 හි 5.5.15 ඡේද අනුව වෙළඳ හා අනෙකුත් ණයගැතියෝ ශේෂය වන රු.177,052,109 හි පසුකාලීන මැනීම් සඳහා අපේක්ෂිත ණය අලාභ ක්‍රමය භාවිතා කළ යුතු වුවත් එසේ කර නොතිබීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ වෙළඳ හා අනෙකුත් ණයගැතියෝ අධි හෝ උෞණ ගණනය වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.
- හානිකරණ තක්සේරුවක් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය වන වත්කම් මණ්ඩලය සතුව නොපවතී. මෙම යන්ත්‍රසූත්‍ර භාවිතයට ගැනීමට නොහැකි වී ඇත්තේ වෙළඳපොළෙහි අමුද්‍රව්‍ය සඳහා පවතින දැඩි හිඟතාවය හේතුකොටගෙනය.
- නිෂ්ක්‍රීයව පවතින යන්ත්‍ර සූත්‍ර සඳහා හානිකරණ ගැලපීම් සිදු කළ යුතුය.
- විගණන වාර්තාව හා එකඟ වන අතර 2023 මූල්‍ය වාර්තාවේ සිට නිවැරදි කෙරේ.
- රබර් ගස් හා කපු ගස් මේරු හා නොමේරු ලෙස වෙන් වෙන් ව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.
- 2009 වර්ෂයට පෙර සිට එන පොල් වගාවට සම්බන්ධ ශේෂය සඳහා නිවැරදි දත්ත නැති බව සත්‍යයි. 2014 ජූනි මස සිට මෙම සමාගම ආරම්භ කරන අවස්ථාව වන විටත් මේ සඳහා අදාළ ලිපි ලේඛන අස්ථානගත වී ඇත. නමුත් ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් තුළින් මෙම ශේෂය නිවැරදි කර ගැනීමට කටයුතු කරමි.
- එල දරමින් ඇති ගස් පරිණත වගාවක් ලෙස හඳුනාගෙන සාධාරණ අගයට තක්සේරු කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- විගණන වාර්තාව හා එකඟ වන අතර 2023 මූල්‍ය වාර්තාවේ සිට නිවැරදි කෙරේ.
- වෙළඳ හා අනෙකුත් ණයගැතියෝ ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා පසුකාලීන මැනීම් සඳහා අපේක්ෂිත ණය අලාභ ක්‍රමය භාවිතා කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(ආ) සී/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගමේ බන්ධිතප්‍රව අංශයේ තොග සමීක්ෂණ වාර්තාව අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ කුකුළු හා කිකිළියන්ගේ අවසන් තොගය රු.19,329,896 ක් වුවද අවසන් ගිණුම අනුව එය රු. 16,147,294 ක් වූයෙන් රු.3,182,602 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	බන්ධිතප්‍රව අංශයෙහි 2018/04, 2019/02, 2019/03 හා මාවත්ත අංශයෙහි 2019/01 වශයෙන් කුකුළු හා කිකිළි බාණ්ඩ 04 ක් සිටින ලදී. මෙම සතුන්ට අදාළ පිරිවැය 2019 තොග සමීක්ෂණ වාර්තාව අනුව රු. 12,799,184 ක් හා රු. 6,530,712 කි. මෙම පිරිවැය තුළ එක් සතෙක් වෙනුවෙන් දැරූ සියලු වියදම් ඇතුළත්ය.	තොග සමීක්ෂණ වාර්තාව අනුව කුකුළු හා කිකිළියන්ගේ අවසන් තොගය ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) මණ්ඩලයේ ලැබිය යුතු ශේෂය ලෙස රු.47,966,507 ක් දක්වා තිබුණු අතර එම ශේෂයට අඩංගු ගොවිපොළවල්වල ශේෂයන්ගේ එකතුව රු.21,728,705 ක් වූ නමුත් එක් එක් ගොවිපොළවල මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එම ශේෂය රු.34,521,735 ක් වූ බැවින් රු.12,793,030 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.	මහබේරියතැන්න ගොවිපළ රු.271,574 මූල්‍ය වාර්තාවල දේපළ පිරියත හා උපකරණ යටතේ දක්වා ඇති නමුත් ගොවිපළ ගිණුම්වල ජංගම වත්කම් යටතේ දක්වා තිබීමත් ය.	ලැබිය යුතු ශේෂය ගොවිපොළවල මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සහ අවසන් ගිණුම් අනුව සමාන විය යුතුය.
	<p>හොරකැලේ ගොවිපළ රු.305,973</p> <p>මූල්‍ය වාර්තාවල වරදක් සිදු වී ඇති බව පිළිගන්නා අතර මෙම වටිනාකම වියදමක් ලෙස 2020 වර්ෂයේ ලාභ අලාභ ගිණුමට ලියා හැර ඇත.</p>	
	<p>රිදියගම ගොවිපළ රු.13,370,577</p> <p>විලම්භිත අයහාර වියදමක් ලෙස ගිණුම් ගත කළ යුතු වුවත් ගොවිපළ ගිණුම් වල ජංගම වත්කම් යටතේ මෙම වියදම පෙන්වන නිසා මෙම වෙනස ඇති වී ඇති අතර අවසාන මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල එය නිවැරදිව ගිණුම් ගත කර ඇත.</p>	
(ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ කෙටිකාලීන ණය යටතේ ගොවිපොළවල ජංගම ගිණුම් ශේෂ ලෙස රු.29,061,513 ක සාණ ශේෂයක් දක්වා තිබුණු අතර එය කෙටි කාලීන ණය ශේෂයක් නොවන බවත් එම ශේෂය වසර ගණනාවක සිට පැවත එන නොසැසඳුණු ශේෂයක් බව නිරීක්ෂණය විය. එම ශේෂයට අදාළව ඉදිරිපත් කර තිබුණු උපලේඛනයේ එකතුව රු.1,248,424,481 ක්	ගොවිපළ ජංගම ගිණුම්වල එකතුව උප ලේඛනයේ සඳහන් වටිනාකම් වලට නිවැරදි වන අතර එය රු.1,248,424,481. ක් වේ. විගණනයේදී බඩ ඉරිගු ව්‍යාපෘතියේ රු.-15,133,321 ක වටිනාකම ගණනය නොකිරීම මත මෙම වෙනස ඇති වී ඇත. ජංගම	බඩඉරිගු ව්‍යාපෘතියේ වටිනාකමද සැලකිල්ලට ගත්පසු මෙම වෙනස ඇති වී ඇති අතර ජංගම ගිණුම් ශේෂ

ලෙස ද එක් එක් ගොවිපොළවල්වල මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එම ශේෂය රු.1,241,148,615 ක් ද විය. ඒ අනුව රු.7,275,866 වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

ගිණුම්වල ශේෂය රු.29,061,513 ක මුදල වසර ගණනාවක සිට පැවත එන ශේෂයන්ගේ එකතුවක් වන අතර එය 2020 වසරේ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සැසඳුම් සිදුකර නිවැරදි කර ඇත.

සැසඳුම් සිදුකර නිවැරදි කළ යුතුය.

(ඇ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව පොල් යටි වගාව හා නව පොල් වගාව සඳහා වර්ෂය තුළ දරන ලද වියදම රු.22,566,776ක් වුව ද ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනය අනුව වියදම රු.30,602,883ක් වූයෙන් රු.8,036,107ක වෙනසක් විය.

වෙනසක් සිදු වී ඇති බව පිළිගනිමි. උපලේඛන අනුව දරන ලද වියදම නිවැරදි වේ. එහි 2013 වර්ෂයේ වගා කරන ලද පොල් වගාවක රු.6,714,923 ක මුදලක් 2019 වර්ෂය තුළ දරන ලද වියදම් ආරම්භක ශේෂයට වැරදීමකින් එකතු වී ඇත. ගොවිපළෙහි තෘණ සංවර්ධන සඳහා දරන ලද රු.1,321,184 ක වියදමක් පොල් යටි වගාවේ වියදමක් ලෙස ගිණුම් ගත වීම නිසා මෙම වෙනස ඇති වී ඇත. 2019 වර්ෂ අවසානයේ සිදු වූ සියලු වැරදි නිවැරදි කර ගිණුම් ඉදිරිපත් කර ඇත.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වර්ෂය තුළ දරන ලද වියදම උපලේඛනය හා සමාන විය යුතුය.

(ඉ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව කපු වගාව, රබර් වගාව හා අනෙකුත් වගාවන් සඳහා වර්ෂය තුළ දරන ලද වියදම පිළිවෙලින් රු.533,530, රු.954,291 හා රු.254,475ක් වුව ද ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනය අනුව වියදම පිළිවෙලින් රු.208,102, රු.3,178,873 හා රු.479,919ක් වූයෙන් රු.2,124,598ක වෙනසක් විය.

පිළිතුරු ඉදිරිපත් කර නොමැත.

කපු හා රබර් වගාව හා අනෙකුත් වගාවන් සඳහා වර්ෂය තුළ දරන ලද වියදම උපලේඛනයන් හා සමාන විය යුතුය.

(ඊ) වැලිකන්ද ගොවිපොළෙහි සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ගම්මිරිස් වගාකිරීම සඳහා රු 124,662 ක වියදමක් දරා ඇති නමුත් ගොවිපොළවල් සතු මෙම වගාවන් ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන නොතිබුණි. තවද මෙම වගාවන් සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කළ යුතු ගිණුම් ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳව ද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි

මෙහි රු.124 062ක ගම්මිරිස් වගාව හැරුණු විට ඉතිරි ගස්වර්ග ගොවිපළ මගින් ප්‍රමාණාත්මක පිරිවැයක් දරා කළමනාකරණය කරනු නොලබයි. එබැවින් එම වගාවන් ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ලෙස හඳුනාගෙන නොමැත.

ධාරක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගත යුතු අතර අනුගමනය කළ යුතු ගිණුම් ප්‍රතිපත්තිය හෙළිදරව් කළ යුතුය.

- (උ) විවිධ ආදායම් තුළ ඇතුළත් කිරී ව්‍යාපෘතියෙහි ආදායම ගොවිපොළ ගිණුම් අනුව රු.218,697,945ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එම ශේෂය රු.219,082,481ක් වූයෙන් රු.384,536ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. කිරී ව්‍යාපෘතියේ රු. 384,535 ක අවසාන තොගය ආදායමට එකතුකිරීම නිසා මෙම වෙනස ඇති වී ඇත. කිරී ව්‍යාපෘතියෙහි ආදායම මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා ගොවිපොළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාන විය යුතුය.
- (ඌ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති ආදායම,රු.2,241,174,115ක් වුවද ගොවිපොළ ගිණුම් අනුව එම ශේෂය රු .2,277,351,448ක් වූයෙන් රු.36,477,333ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ සඳහන් ගොවිපළ ගිණුම්වල ආදායම සහ ගොවිපළ ගිණුම් වලට අනුව ආදායම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට සමාන වේ. මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ සඳහන් ගොවිපළ ගිණුම්වල ආදායම සහ ගොවිපළ ගිණුම් වලට අනුව ආදායම සමාන විය යුතු අතර අදාළ විස්තර විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- (එ) රු.1,240,214ක බැංකු අයිරා ශේෂයක් වෙනම නොපෙන්වා බැංකු හර ශේෂවලට හිලවී කර මුදල් සමාන දෑ රු.5,377,955 ක් ලෙස මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනයේ දක්වා තිබුණි. වරදක් සිදු වී ඇති බව පිළිගන්නා අතර 2020 මූල්‍ය වර්ෂයේ සිට මෙය නිවැරදි කර ඇත. බැංකු අයිරා බැංකු හර ශේෂවලට හිලවී නොකර හෙළිදරව් කළ යුතුය.
- (ඒ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට මුළු නොසැසඳුන තොග ශේෂය රු.25,690,247 ක් පැවති බව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති 3.3.2 හි දක්වා තිබුණි. තොග පාලන පරිගණක පද්ධතියේ තාක්ෂණික දෝෂයක් මත කිරී ව්‍යාපෘතියකට අදාළව මෙම නොසැසඳුනු තොග ශේෂ පැන නැගී තිබුණු අතර, එය නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. 2009 වර්ෂයේ කිරී ව්‍යාපෘතිය සඳහා QB ගිණුම්කරණ පැකේජය හඳුන්වාදීමත් සමගම අදාළ ගිණුම් කාලපරිච්ඡේදය අවසානයේ භෞතික තොගය සහ ලෙජරයේ ඇති තොගය අතර වෙනසක් නිරූපණය වී ඇත. 2009 වර්ෂයේ සිටම භෞතික තොගය, තොග ලෙජර ආධාරයෙන් (Manual) පරීක්ෂා කිරීම සිදුකළ අතර එහිදී වෙනස්කම් පැවතියේ නම් අදාළ වගකිවයුතු නිලධාරීන්ගෙන් අයකර ගැනීමද සිදුකර ඇත. නමුත් ලෙජරයේ තොග අගය වැඩි වීමට හේතුව නිසි පරිදි හඳුනාගෙන නොමැති වීම නිසා එය ශේෂ පත්‍රයේ නොසැසඳුණු තොගයක් ලෙස පවත්වාගෙන ගොස් ඇත. නොසැසඳුන තොග ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

- (ඔ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති සඳහා වන විකුණුම් පිරිවැය රු.1,821,663,297ක් වුව ද ගොවිපොළ ගිණුම් 31 හි එම ශේෂයේ වටිනාකම රු.1,806,709,099ක් වූයෙන් රු.14,954,198 වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති සඳහා වන විකුණුම් පිරිවැය රු.1,821,663,297.ක් වන අතර එහි ගොවිපළ විකුණුම් පිරිවැය ද එම වටිනාකම වේ. අවසන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව විකුණුම් පිරිවැය ගොවිපොළ ගිණුම් සමග එකඟ නොවන බැවින් එය සසඳා නිවැරදිව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- (ඕ) පෙර වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් - සතුන් වටිනාකම රු.1,782,405,054ක් වුව ද විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනයෙහි 2019 ජනවාරි 01 දිනට ආරම්භක ශේෂය රු.1,764,195,583ක් වූ බැවින් රු.18,209,471ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. මූල්‍ය වාර්තාවල නිරූපණය වී ඇති සතුන් සහ උපලේඛනවල වෙනස්කම් ඇති වී ඇත. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වටිනාකම් උපලේඛනයෙහි වටිනාකමට සමාන විය යුතුය.
- (ක) ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් - සතුන් එකතුකිරීම් හා ඉවත්කිරීම් වටිනාකම පිළිවෙලින් රු.432,588,316 හා රු.463,331,291ක් වුවද ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනය අනුව එම වටිනාකම පිළිවෙලින් රු.281,730,123 හා රු.499,103,409ක් වූයෙන් රු.150,858,193 හා රු.35,772,118ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. ජීව විද්‍යාත්මක සතුන්ගේ සමස්ත එකතුවෙහි කිසිදු වෙනසක් සිදු වී නොමැති අතර අදාළ ගොවිපොළ වල ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වල එකතුව රු.1,425,794,256 ක් වන අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ සතුන්ගේ ආරම්භක වටිනාකම ගිය වර්ෂයේ රු.1,610,545,549 වටිනාකම නිවැරදිව ලබා ගෙන ඇති අතර එකතුවීම් සහ අඩුවීම්වල සතුන්ගේ උපලේඛන ඉදිරිපත් කිරීමේ අඩුපාඩුවක් සිදු වී ඇති බව පිළිගනිමි. ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම්වල සතුන් එකතුකිරීම් හා ඉවත්කිරීම් වටිනාකම උපලේඛනයට සමාන විය යුතුය.
- (කා) නිකවැරටිය ගොවිපොළෙහි භාණ්ඩ සමීක්ෂණය සිදුකළ දින සිට 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට සතුන්ගේ සිදුවූ වෙනස්කම් ගැලපීමේදී එළඟවයන් 4 දෙනෙක් හා මීගවයන් දෙදෙනෙක් අඩුවෙන් අගය කර ඇති බැවින් ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් රු.387,638කින් උභය ගණනය වී තිබුණි. 2019 සමාලෝචිත වර්ෂයේ එළඟවයන් භෞතික පරීක්ෂාවේදී භෞතිකව සිටි සතුන් ගණන 293ක් වන අතර 2019/12/31 දින සහ භෞතික පරීක්ෂාව අතර කාලය තුළ වෙනස්කම් සිදු වී ඇත. භාණ්ඩ සමීක්ෂණය සිදුකළ දින සිට දෙසැම්බර් 31 දිනට සතුන්ගේ සිදුවූ වෙනස්කම් ගැලපීම නිවැරදි කළ යුතුය.
- (කඌ) ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනයෙහි මණ්ඩලය සතු ගොවිපළ 30ක් සඳහා එක් එක් සත්ත්වයින්ගේ දළ වටිනාකම දක්වා ඇතත් වැලිකන්ද ගොවිපළෙහි ගවයින්ගේ දළ වටිනාකම වන රු.14,523,886 වෙනුවට ශුද්ධ වටිනාකම වන රු.13,071,497 දක්වා තිබුණි. මූල්‍ය ප්‍රකාශන වැලිකන්ද ගොවිපළේ ගවයන්ගේ දළ වටිනාකම රු.14,523,886ක් වන අතර උපල්බ්ධි නොවූ ලාභ වෙන් කිරීම් ලෙස රු.1,452,389 කි. ඒ අනුව ගිණුම් වල පෙන්වුම් කර ඇති ශුද්ධ වටිනාකම රු.13,071,497 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සිදු වී ඇති දෙවරක් අඩු කිරීමේ වරද නිවැරදි කළ යුතුය.

සඳහා මෙම ශුද්ධ වටිනාකම ඇතුළත් කර නැවත වරක් සියයට 10ක උපලබ්ධි වූ ලාභ අඩුකරන බැවින් වැලිකන්ද ගොවිපොළෙහි ගවයින්ගේ වටිනාකම උනන්දුගතය වී තිබුණි.

වේ. එය නිවැරදි වන අතර ගිණුම් වල එම වටිනාකම නිවැරදිව පෙන්වුම් කර ඇත.

- (කූ) භාරගම ගොවිපොළෙහි ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් (සතුන්) භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා හා ගිණුම අනුව රු.6,211,740ක් වුව ද ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනය අනුව රු.7,399,121 වූයෙන් සතුන් 1,569 ක් හා වටිනාකම රු.1,187,381ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

භාරගම ගොවිපොළේ ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම්වල භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාව හා ගිණුම් වාර්තාව අනුව වටිනාකම රු.6,211,740 යන වටිනාකම නිවැරදි වන අතර උපලේඛනයේ වැරදීමකින් වෙනත් වටිනාකමක් සඳහන්ව ඇත.

ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වටිනාකම අවසන් ගිණුම සහ උපලේඛනය සමාන විය යුතුය.
- (කී) මහබේරියතැන්න ගොවිපොළෙහි භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාව අනුව 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට උරුමයේ වටිනාකම රු.7,493,500ක් වුවද ගොවිපොළ ගිණුම් හා ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනයෙහි දක්වා ඇත්තේ රු.5,134,970ක් බැවින් ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වටිනාකම රු.2,358,530කින් උනන්දුගතය වී තිබුණි.

ගිණුම්වල නිවැරදි වටිනාකම නිරූපණය වන අතර ඒ අනුව ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් මූල්‍ය වාර්තා තුළ උනන්දු ගතය වීමක් සිදු වී නොමැත. එයට හේතුව සුකර ව්‍යාපෘතියේ ගැහැණු සතුන් 130 ක සත්‍ය වටිනාකම රු.1,089,850 ක් වන අතර මුද්‍රණ දෝෂයක් මත රු. 3,448,380 ක් ලෙස වාර්තා වීම මෙම වෙනසට හේතුවයි.

භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාව අනුව සතුන්ගේ වටිනාකම ගොවිපොළ ගිණුම් වල සහ උපලේඛනයෙහි දැක්විය යුතුය.
- (කී) රිදියගම හා මහබේරියතැන්න ගොවිපොළවල්වල සතුන් 1328 ක් ආගණනයේදී එම සතුන්ගේ දෛනික සාමාන්‍ය කිරි නිෂ්පාදනය පිළිවෙලින් ලීටර් 11.82 හා ලීටර් 2.4 ලෙස සලකා රු.13,385,730ක වටිනාකමක් එකතු කර තිබුණි. එක් එක් කිරි ගවයාගේ සත්‍ය කිරි නිෂ්පාදනය වෙනුවට එලෙස සාමාන්‍ය අගය යොදා ගැනීම දෝෂ සහිත බැවින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙහි දැක්වෙන සතුන්ගේ වටිනාකම අධි හෝ උනන්දු ගතය වී තිබුණි.

වරදක් සිදු වී ඇති බව පිළිගන්නා අතර මෙම වරද ඊළඟ මූල්‍ය වර්ෂයේ සිට නිවැරදි කර ඇත.

එක් එක් කිරි ගවයාගේ සත්‍ය කිරි නිෂ්පාදනය මත පදනම්ව වටිනාකම් එකතු කිරීම කළ යුතුය.
- (කු) කොවුල්වැව හා ආඩිගම ගොවිපොළවල්වල සතුන් 323ක් ආගණනයේදී එම සතුන්ගේ දෛනික සාමාන්‍ය කිරි නිෂ්පාදනය රු.1,627,180ක වටිනාකමක් එකතු කර තිබුණි. මණ්ඩලය විසින් සතුන් ආනයනයේදී මණ්ඩලයේ අනුමත ප්‍රතිපත්තිය වන එක් එක් කිරි ගවයාගේ සත්‍ය කිරි නිෂ්පාදනය වෙනුවට එලෙස සාමාන්‍ය අගය යොදා ගැනීම දෝෂ සහිත බැවින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙහි දැක්වෙන සතුන්ගේ වටිනාකම අධි හෝ උනන්දු ගතය වී තිබුණි.

වරදක් සිදු වී ඇති බව පිළිගනී. එය 2020 මූල්‍ය වර්ෂයේ සිට නිවැරදි කරමි.

එක් එක් කිරි ගවයාගේ සත්‍ය කිරි නිෂ්පාදනය මත පදනම්ව වටිනාකම් එකතු කිරීම කළ යුතුය.
- (කු) ලෙජරය අනුව වර්ෂය තුළ පාරිතෝෂික ලෙස රු.12,198,802ක මුදලක් ගෙවා තිබුණ ද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ සේවක ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් ලෙස 2019 වසරට අදාළ ලෙජරය අනුව වර්ෂය තුළ ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂික මුදල රු.27,190,479ක් වන අතර මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ වර්ෂය තුළ

රු.27,190,479ක් දක්වා තිබුණු අතර ඒ අනුව එම ශේෂ අතර රු.14,991,677ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

එයින් රු.12,947,241 ක මුදලක් 2019 වර්ෂය තුළම ගෙවීම් සිදුකර ඇති අතර 2019 වසර තුළ ගෙවිය යුතු නමුත් 2020 වසරේ ගෙවා ඇති පාරිතෝෂිකය රු.14,243,237.02 ක් වේ. ඒ අනුව නිවැරදිව ගිණුම්ගත කර ඇත.

සේවක ප්‍රතිලාභ ගෙවීම් පමණක් දැක්විය යුතුය.

- (කෙ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ගොවිපොළ ගිණුම් අනුව මහබේරියතැන්න ගොවිපොළෙහි සාමාන්‍ය තොග වටිනාකම රු.1,219,199 ක් වුව ද භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා අනුව එම තොග වටිනාකම රු.2,264,218ක් වූයෙන් රු.1,045,019ක වෙනසක් විය. තවද භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාවෙහි ඇතැම් සාමාන්‍ය තොග අයිතමයන්හි වටිනාකම ද දක්වා නොතිබුණි.
- (කේ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුවෙහි විකුණුම් මත පදනම්ව ගණනය කළ උපචිත ආර්ථික සේවා බදු වටිනාකම වූ රු.3,042,196 මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගෙවිය යුතු ලෙස ගලපා නොතිබුණි.
- (කො) 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වෙක්පත් අංක 036965 මගින් එකතු කළ අගය මත බදු රු.200,000ක් ගෙවා ඇති නමුත් එම ගෙවීම් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට ඊළඟ වසරේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (කෝ) සියලුම නිමවුම් මත එකතුකළ අගය මත බදු හා යෙදවුම් මත එකතුකළ අගය මත බදු ගනුදෙනු එකතුකළ අගය මත බදු පාලන ගිණුමක් මගින් ගැලපුම් කළයුතු වුවද මණ්ඩලය විසින් එකතුකළ අගය මත බදු පාලන ගිණුමට අමතරව ලැබිය යුතු එකතුකළ අගය මත බදු ගිණුමක් පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි. එහි ආරම්භක ශේෂය රු.12,702,061ක් වුව ද එම ශේෂය සඳහා උපලේඛනයක් හෝ කිසිදු පැහැදිලි කිරීමක් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
- (ග) මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සටහන් අංක 4 හි අනෙකුත් ආදායම් යටතේ ඉඩම් වන්දි ලැබීම් හා වත්කම් විකුණුම් තුළ ඇතුළත් රු.167,100,000 ක් වූ රුක්අත්තන ඉඩම ආයෝජන මණ්ඩලයට විකිණීමට අදාළ අනුමැතිය හා වටිනාකම

මහබේරියතැන්න ගොවිපලේ සාමාන්‍ය තොග වටිනාකම නිවැරදි වන අතර භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාවේ යතුරු ලියනයේ සිදු වූ දෝෂ මත එම වටිනාකම වෙනස් වී ඇත. භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාවේ භාවිතා කරන ලද අයිතමයන් දැනටමත් අදායම් ප්‍රකාශනයට ලියාහැර ඇති බැවින් එම තොග අගය කිරීමක් සිදු කරනු නොලබයි.

භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා නිවැරදිව පිළියෙළ කළ යුතුය.

සමාලෝචිත වසරේ අදාළ බදු ගැලපීම සිදු කර නොමැති බව පිළි ගනිමි.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන කාර්තුවෙහි උපචිත ආර්ථික සේවා බදු ගැලපීම සිදු කළ යුතුය.

වරදක් වී ඇති බව පිළිගනිමි.

වර්ෂයට අදාළව එකතුකළ අගය මත බදු ගෙවීම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

මෙම ශේෂය 2013 වසරේ සිට පැවත එන ආරම්භක ශේෂයන් වන අතර මෙයට අදාළ විස්තරාත්මක ලේඛනයන් ඉදිරිපත් කිරීමට නොහැක.

ලැබිය යුතු එකතුකළ අගය මත බදු ගිණුමේ ආරම්භක ශේෂය සඳහා උපලේඛන හා පැහැදිලි කිරීම් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

මෙයට අදාළ ලිඛිත සාක්ෂි මේ සමග ඉදිරිපත් කරමි.

ඉදිරිපත් කළ ලිඛිත සාක්ෂි තුළ අදාළ අනුමැතිය හා වටිනාකම තක්සේරු කළ

තක්සේරු කළ ආකාරය විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

ආකාරය ඉදිරිපත් කර නොතිබුණු අතර අවශ්‍ය සාක්ෂි කඩිනමින් විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ගා) 2019 වසරේ මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශයෙහි ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් (සතුන්) වටිනාකම් දැක්වීමේදී එම සතුන්ගේ වසර අවසාන වටිනාකමින් උපලබ්ධි නොවීමේ සම්භාවිතාවය වෙනුවෙන් සියයට 10ක ප්‍රමාණයක් හෙවත්, රු.150,160,617 අඩුකර දක්වා තිබුණි. මෙම සතුන් වර්ෂය අවසානයේ සාධාරණ අගයකට අගය කිරීමේදී සියලුම සාධක සලකා බැලීමෙන් පසු සාධාරණ අගයකට අගය කිරීමක් වන හෙයින් නැවතත් සියයට 10ක අඩුකිරීමක් නිසා සතුන්ගේ වටිනාකම එම වටිනාකමෙන් අඩුවෙන් පෙන්නුම් කර තිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 41 ට අනුව සතුන් සාධාරණ අගයකට ශේෂ පත්‍ර දිනයට අගය කිරීමෙන් පසු එම මුළු සතුන් ප්‍රමාණයම ගිණුම්කරණ කාලපරිච්ඡේදයෙන් පසු උපලබ්ධි නොවීමේ හැකියාවක් ඇත. එය මුළු වටිනාකමෙන් 10% ක් බව ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති තුළ හෙළිදරව් කර ඇත. ඒ සඳහා පාදක කරගත් සාධකයන් වනුයේ,

- a. සතුන්ගෙන් 5% ක් පමණ මරණයට පත්වීම.
- b. ශේෂ පත්‍ර දිනයත් උපලබ්ධි වන දිනයත් අතර කාලපරිච්ඡේදයේ සතුන්ගේ සිදුවන ජීව විද්‍යාත්මක වෙනස්කම් ඉහත කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන 10% ක් ඇස්තමේන්තුගත උපලබ්ධි නොවූ ලාභ වෙන්කිරීමක් සිදුකර ඇත.

ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සාධාරණ අගයකට දැක්වීමේදී උපලබ්ධි නොවීමේ සම්භාවිතාවය සැලකිල්ලට ගෙන සාධාරණ අගය තීරණය කළ පසු නැවත සියයට 10 ක් අඩු කිරීම නොකළ යුතුය.

(ගැ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන් අංක 9 යටතේ රු.46,804 ක් වූ මහබේරියතැන්න ගොවිපොළෙහි සංවර්ධන පිරිවැයත් රු.7,295,921 ක් වූ රුක්අත්තන ගොවිපොළෙහි සංවර්ධන පිරිවැයත් රු.87,178 ක් වූ බෙලිගම ගොවිපොළෙහි සංවර්ධන පිරිවැයත් ලෙස එකතුව රු.7,429,903 ක් වූ සංවර්ධන පිරිවැය අදාළ ඉඩම් පිරිවැයෙන්, ඉවත්කර තිබුණු අතර එම ඉවත්කළ ඉඩම්වල වටිනාකම ඉඩම්තුළ ඇතුළත් ද යන්න තහවුරු කෙරෙන ලේඛන මණ්ඩලය සතුව නොතිබුණි. තවද, එම ඉඩම් පැවරුවේ කාටද, ඒ සඳහා වූ අනුමැතිය, එම පැවරු ඉඩම්වල වටිනාකම් ගණනය කළ ආකාරය පිළිබඳ කිසිදු විස්තරයක් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

මහබේරියතැන්න ගොවිපොළේ අක්කර 4 පර්චස් 4 ට අදාළ පිරිවැය රු.46,804 ක් ද රුක්අත්තන ගොවිපොළේ අක්කර 446 පර්චස් 36.13 ක අදාළ පිරිවැය රු.7,295,921 ක මුදලක් ද බෙලිගම ගොවිපොළේ අක්කර 2.344ට රු.87,178 ක වටිනාකමක් ද ඉවත් කර ඇත්තේ ගිණුම්වල, එක් එක් ගොවිපොළේ ගිණුම් වල නිරූපණය වන සමස්ත වටිනාකමින් ඉවත්වන ප්‍රමාණයට සමානුපාතිකව ඉවත් කිරීමක් සිදු කර ඇත.

ඉඩම් සම්බන්ධ සියලු විස්තර මණ්ඩලය පවත්වාගත යුතු අතර ඉඩම් පැවරුවේ කාටද, ඒ සඳහා වූ අනුමැතිය, එම පැවරු ඉඩම්වල වටිනාකම් ගණනය කළ ආකාරය යන විස්තර විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු ගිණුම් සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ වර්ෂ කීපයක සිට පැවත එන ආශ්‍රිත සමාගමක් වන මහවැලි සත්ත්ව ව්‍යාපාරික සමාගමෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය ලෙස රු.4,184,415 ක් දක්වා තිබුණු නමුත් මෙම ලැබිය යුතු ශේෂය මහවැලි සත්ත්ව ව්‍යාපාරික සමාගමේ ගිණුම්වල ගෙවිය යුතු ලෙස දක්වා නොතිබුණි.	ශේෂ පිරික්සුමේ 4,784,415 ක් ලෙස ශේෂයක් ඇති බව පිළිගනු ලැබේ.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනහි ලැබිය යුතු ශේෂය තහවුරු කරගත යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සමාගමෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය ලෙස රු.2,044,818 ක් දක්වා ඇති අතර එම ශේෂය වර්ෂයකට වඩා අධික කාලයක සිට පැවත එන ශේෂයක් වන අතර කුකුළු පාලන සමාගමේ සියයට 100 ක් ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයට අයත් වන නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමූහයේ මෙම වටිනාකම දැක්වීම තුළින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනෙකුත් ජංගම වත්කම් ශේෂය අධිගණනයක් වී තිබුණි.	කුකුළු පාලන සංවර්ධන සමාගමෙන් රු 2,044,818 ක මුදලක් ලැබීමට ඇති අතර කුකුළු පාලන සංවර්ධන සමාගමෙන් ලබා ගත් රු.මි. 140 ක අත්තිකාරමක් ඇති බැවින් මෙම මුදල් එම අත්තිකාරම මගින් පියවීමේ හැකියාවක් ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සමූහයේ තොරතුරු දැක්වීම නිවැරදිව කළ යුතුය.
(ඇ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වෙළඳ හා අනෙකුත් ණයගැති වටිනාකම රු.177,052,109 වූ අතර මෙම ණයගැති වටිනාකමින් පිළිවෙලින්, රු.4,849,129 රු.20,628,411ක් හා රු.57,096,551ක් වර්ෂ 3-4, වර්ෂ 4-5 හා වර්ෂ 5ට වැඩි අයකර නොගත් ණයගැති වටිනාකම් බවත් ඒවා අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත බවත් එම ශේෂ වෙනුවෙන් අඩමාන ණය ප්‍රතිපාදනය කර නොමැති බවත් නිරීක්ෂණය විය.	පිළිතුරු ඉදිරිපත් කර නොත.	අයකර නොගත් ණයගැති වටිනාකම් කඩිනමින් අයකර ගැනීමටත් අවිනිශ්චිත ශේෂ සඳහා අඩමාණ ණය ප්‍රතිපාදනයක් කළ යුතුය.
(ඈ) දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අයවිය යුතු ලෙස දක්වා ඇති රු.500,000 ක් වූ හිඟ බදු හා රු. 267,706 ක් වූ ලැබිය යුතු වෙනත් බදු ගෙවීම් සඳහා වූ විස්තරාත්මක උපලේඛන විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් නොවුණි. මෙම ශේෂ 2012 වසරට පෙර සිට පැවත එන ශේෂ වන අතර ඒවා අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත බව නිරීක්ෂණය කෙරේ.	2012 වසරට පෙර සිට පැවත එන ආරම්භ ශේෂ වන අතර මීට අදාළ විස්තර සොයාගැනීමට අපහසු වී ඇත	අයවිය යුතු බදු සඳහා විස්තරාත්මක උපලේඛන විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර ඒවා අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය

1.6.2 ගෙවිය යුතු ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මණ්ඩලය විසින් සී/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගමේ සියලු කොටස් අත්පත් කර ගැනීම 2014 මැයි 07 දින සිදු කර ඇති අතර ඒ වෙනුවෙන් එම සමාගම විසින් මණ්ඩලය වෙත ලබාදී තිබුණු රු.140,000,000ක ණය මුදලක් හා ලිබියානු විදේශ ආයෝජන සමාගමට (LFICO) ගෙවිය යුතු රු.4,201,333ක ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමට මණ්ඩලය කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>සී/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සමාගමට ගෙවීමට රු.140,000,000 ඇති බව ගිණුම්වල නිරූපණය වන අතර සමාගම ලාභාංශ ගෙවන අවස්ථාවේ එම ලාභාංශ ආවරණය කිරීමට මෙම මුදල අත්තිකාරමක් වශයෙන් ලබා ගෙන ඇත. ලිබියානු ආයෝජන සමාගමට ගෙවිය යුතු රු.4,201,333 ක මුදල විදේශීය සමාගම විසින් ඉල්ලුම් කර නොමැති අතර, එම සමාගම සම්බන්ධ කිසිදු විස්තරයක් මණ්ඩලය සතුව නොමැති නිසා මෙය නිරවුල් කිරීමට හැකියාවක් නොමැත.</p>	<p>ගෙවිය යුතු ශේෂ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) අංක පීඊඩී/12 දරන 2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය</p>			
(i) වගන්තිය 5.1.2	<p>ආයතනය සතුව පවතින නිෂ්පාදන සහ මෙහෙයුම් සහ පහසුකම්, මානව සම්පත හා කළමනාකරණ කුසලතා, තාක්ෂණික දැනුම, වෙළඳපොළවල් හා සැපයුම්කරුවන්, සංවිධාන ව්‍යුහය, සැලසුම් කාල සීමාව තුළ ඉටුකළ යුතු ඉලක්ක හා අරමුණු සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඇතුළත් කළමනාකරණ වගකීම, මණ්ඩලය යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතීන් සම්බන්ධව තොරතුරු 2016-2020 සංයුක්ත සැලැස්මේ ඇතුළත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>2021-2025 සංයුක්ත සැලැස්ම සැකසීමේදී රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍ර ලේඛයේ 5.1.2 වගන්තිය ප්‍රකාරව සංයුක්ත සැලැස්මට ඇතුළත් විය යුතු කරුණු ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>සංයුක්ත සැලැස්මේ අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් කළ යුතුය.</p>
(ii) වගන්තිය 5.1.3	<p>සංයුක්ත සැලැස්ම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අනුමත කිරීමෙන් පසු රේඛීය අමාත්‍යාංශය, රාජ්‍ය</p>	<p>2016-2020 දක්වා සංයුක්ත සැලැස්ම පිළියෙල කිරීමේදී යම් ප්‍රමාදයක් ඇති විය.</p>	<p>සංයුක්ත සැලැස්ම නියමිත කාලය</p>

ව්‍යවසායකත්වය පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුව, මහා භාණ්ඩාගාරය සහ විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු නමුත් 2016-2020 සංයුක්ත සැලැස්ම 2016 ඔක්තෝම්බර් 27 දින අනුමත කර 2017 ජූලි 12 දින ප්‍රමාදව ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

තුළ අදාළ පාර්ශව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(iii) වගන්තිය 6.5.1

ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60ක් ඇතුළත මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් 2019 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව 2023 මාර්තු 03 දින ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මේ වන විට 2020, 2021, 2022 මූල්‍ය වර්ෂ වල ගිණුම් පිළියෙල කර ඇති අතර විගණනය විසින් මූල්‍ය වාර්තා ලබාගනුයේ එක් මූල්‍ය වර්ෂයක් විගණනය අවසන් වීමෙන් පසු වන අතර එම නිසා ප්‍රමාදයක් ඇති අතර නමුත් 2023 වර්ෂය අවසානයේදී මෙම ප්‍රමාදය අවසන් වනු ඇතැයි අනුමාන කරමි.

ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60ක් ඇතුළත මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ආ) 2014 පෙබරවාරි 17 දිනැති අංක 2014/01 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛය 5.2 ඡේදය

අපේක්ෂිත වාණිජ ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි ඇතුළත් විය යුතු වැලිසර ගොවිපොළ , ඩිලයිට් ව්‍යාපෘතිය , වරලත් අලෙවිසැල් යන අංශවල ක්‍රියාකාරීත්වය හා වාර්ෂික අයවැය ලේඛනයේ ඇතුළත් වියයුතු මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය, ණය ආපසු ගෙවීමේ සැලැස්ම, යාවත්කාලීන කළ ආයතනයේ සංවිධාන ව්‍යුහය, අනුමත කාර්යය මණ්ඩලය සහ තත්‍ය කාර්යය මණ්ඩලය පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් වී නොතිබුණි.

මේ වන විට ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී වැලිසර ගොවිපළ යටතේ UHT කිරි නිෂ්පාදනය, වරලත් අලෙවිසැල් යන අංශ වල ක්‍රියාකාරීත්වය, අයවැය ලේඛනයේ ඇතුළත් විය යුතු මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය, යාවත්කාලීන කළ ආයතනයේ සංවිධාන ව්‍යුහය, අනුමත කාර්ය මණ්ඩල සහ තත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි ඇතුළත් විය යුතු අංගයන් ඇතුළත් කොට නිවැරදිව සකස් කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය
2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු පෙර මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.452,737,459 ක පාඩුවක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ පාඩුව රු.1,624,315,327ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.1,171,577,868ක පාඩුවේ අඩු වීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම පාඩුවේ අඩුවීමට මූල්‍ය පිරිවැය අඩුවීම සහ අනෙකුත් ආදායම් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජංගම වත්කම් අනුපාතය, ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය, දළ ලාභ අනුපාතය පිළිවෙලින් 0.17ක් 0.10ක් සහ 17.6 වූ අතර පෙර වර්ෂයේ එම අනුපාතයන් පිළිවෙලින් 0.17 ක් 0.11 ක් සහ 19ක් විය. ඒ අනුව මෙම අනුපාතයන් හි පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය වූ අතර ජංගම වත්කම් අනුපාතය, ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය දුර්වල මට්ටමක ඇති හෙයින් කාරක ප්‍රාග්ධන ගැටළුවකට මුහුණ පා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය . තවද දළ ලාභ අනුපාතය අඩු වීමට විකුණුම් ආදායම අඩුවීම හේතු වී තිබුණි .

3 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මණ්ඩලය විසින් මහබේරියතැන්න ගොවිපොළෙහි වික්ටෝරියා කොටස යුධ හමුදාවේ සිංහ රෙජිමේන්තුව වෙත පවරා දීම වෙනුවෙන් රු.10,303,750 ක ප්‍රතිෂ්ඨාවක් ලබාගෙන එය ආදායමක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණ ද මෙම පවරා දීම කුමන විධිවිධාන යටතේ සිදුකළේ ද යන්න පැහැදිලි කර නොතිබුණි	මහබේරියතැන්න ගොවිපලේ කොටසක් යුධ හමුදාවට පවරා දීමත් සමග 2018 වර්ෂයේදී රු.මි. 6,500,000 ද 2019 වර්ෂයේ 3,803,750 ක් ද ලැබුණු අතර පවරා දෙන ලද ඉඩම්වල වටිනාකම් ලෙස පොත්වල සටහන් වනුයේ 46,804 කි. ඒ අනුව වත්කම් ඉවත් කිරීමේ ගිණුමේ හර කර ඇත්තේ ඉඩමේ සංවර්ධන පිරිවැය වන අතර එහි වටිනාකම 46,804 කි. මෙම වටිනාකම් දෙකෙහි වෙනස ලාභය ලෙස ගිණුම් ගත වී ඇත.	ඉඩම් පවරා දීම කුමන විධිවිධාන යටතේ සිදුකළේ ද යන්න විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
(ආ) වැලිසර ගොවිපලට අයත් ඩිලයිට් ව්‍යාපෘතියෙහි මහජන බැංකු ගිණුමෙහි සමාලෝචිත වසර අවසානයට රු.62,820ක් වූ ශේෂයක් පැවතුන ද එම ගිණුම සඳහා බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනය සකස් කර නොතිබුණි	වරදක් සිදු වී ඇති බව පිළිගන්නා අතර 2020 මූල්‍ය වර්ෂයේ සිට මෙය නිවැරදි කර ඇත.	මණ්ඩලයට අයත් සියලු ගොවිපොළවල් වල බැංකු ගිණුම් සඳහා බැංකු සැසඳුම් සකස් කළ යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි සටහන් අංක 09 යටතේ කෙටිගෙන යන වැඩ රු.17,734.893 ක් ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණු බව දක්වා තිබුණ ද ව්‍යුහයන් යටතේ රු.4,390,935ක් ද, ගොඩනැගිලි යටතේ රු.1,000,350 ක් ද, යන්ත්‍ර හා පිරිසික යටතේ රු.40,708 ක් ද හා ප්‍රධාන කාර්යාලය යටතේ රු.12,302,900 ක්ද වශයෙන් අදාළ වත්කම්හි වටිනාකම් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	<ul style="list-style-type: none"> මහබේරියතැන්න ගොවිපොළේ රු. 4,029,101ක ශීත කාමර 2020 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ද භාරගම ගොවිපොළේ රු. 361,834.13 ක බැටළු 2019 දෙසැම්බර් මාසයේදී ද ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ගෙන ඇත. 	ප්‍රාග්ධනික කරනු ලබන සියලුම වත්කම් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කළ යුතුය.

- මහබේරියතැන්න ගොවිපොළේ රු.11,310.00ක ශීත කාමර අළුත්වැඩියා වියදම්, වියදමක් ලෙස 2020 වසරේ දී ගිණුම්ගත කර ඇති අතර පොළොන්නරුව ගොවිපොළේ රු.989,040.77 ක නව අලෙවි සැල 2020 දෙසැම්බර් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කර ඇත .
- මහබේරියතැන්න ගොවිපළ යන්ත්‍ර උපකරණ රු 40,707 මෙය වියදමක් ලෙස 2021 ගිණුම් ගත කර ඇත.
- මහබේරියතැන්න ගොවිපොළේ රු.7,911,380.11 ක ගව ගාල 2020 වසරේදී ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ද මාටින් ගොවිපොළේ රු. 2,195,760,99 ක් බැගින් අවස්ථා දෙකකදී ගෙවා තිබූ ශීත කාමර ස්ථාපිත කිරීම සඳහා සියයට 20 ක අත්තිකාරම් ගැනීම 2019 වසරේ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයටද ඇතුළත් කර ඇත.

(ඇ) ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලය, සී/ස මහවැලි සත්ව ව්‍යාපාරික සමාගම හා සී/ස ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගම යන සමාගම් තුනට හෙක්ටයාර් 12,617.43 ක භූමියක් අයත් අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විට ජාතික පශු සම්පත් සංවර්ධන මණ්ඩලයේ හෙක්ටයාර් 2,266.05 ක් ද, මහවැලි සත්ව ව්‍යාපාරික සමාගමේ හෙක්ටයාර් 9.7 ක් ද, ශ්‍රී ලංකා කුකුළු පාලන සංවර්ධන (පුද්ගලික) සමාගමේ හෙක්ටයාර් 35.6 ක් ද වන ලෙස එකතුව හෙක්ටයාර් 2,311.35 ක් උපයෝජනය නොවන ඉඩම් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

2022 වර්ෂයේ දී පරසංගස්ථව උපයෝජනය නොවන ඉඩම් ගොවිපොළේ අක්කර 980 ද ඔයාමඩුව වෙතත් ආදායමක් ගොවිපොළේ අක්කර 826 ද වීරවිල ඉපයීම සඳහා ගොවිපොළේ අක්කර 150 ද කොට්ටුකවිටිය ගොවිපොළේ අක්කර 150 ද නිකවැරටිය ගොවිපොළේ භාවිතා කළ යුතුය. අක්කර 250 ද මරදවිල ගොවිපොළේ සුදුසු ඉඩම් සත්ත්ව ආහර උපයෝජිත ඉඩම් සත්ත්ව ආහර නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා කෙටිකාලීන බදු ගිවිසුම් මගින් ලබා දීමට කටයුතු කර ඇත.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) මහබේරියතැන්න පිහිටි පර්වස් 517ක් වූ ඉඩමක් පෞද්ගලික සමාගමක් සමඟ රු. 24,418,300 ක ප්‍රතිෂ්ඨාවකට වසර 99ක් සඳහා ද, වැලිසර පිහිටි පර්වස් 31ක් තවත් ඉඩමක් පුද්ගලික ඇගයීම් සමාගමක් සමඟ රු.31,600,800 ක ප්‍රතිෂ්ඨාවකට වසර 30 කට බදු ගිවිසුම්ගත වී තිබුණි. 1972 අංක 11 දරන රාජ්‍ය කෘෂිකාර්මික පනතේ 2 වන වගන්තිය හා 1975 පෙබරවාරි 14 දිනැති අංක 157 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් සිදුකර ඇති සංශෝධනයට අනුව, මණ්ඩලය විසින් ඉටු කළ යුතු කාර්යයන් දක්වා තිබුණු අතර, මෙම ඉඩම් බදු දීම එම කාර්යයන්ට අදාළ වුවක් නොවන බව නිරීක්ෂණය කෙරේ.</p>	<p>මණ්ඩලය විසින් බදු දේපළ රජවැල්ල හෝල්ඩින්ග්ස් ආයතනය වෙත ලබා දී ඇත්තේ 1996.12.04 දින වන අතර ඒ අනුව විගණන විමසුමේදී ගණනය කිරීම සිදු කර ඇත්තේ 1997 ජනවාරි මස සිට වන අතර ඒ අනුව මෙම වෙනසට හේතුව වන්නේ 1996 දෙසැම්බර් මස විලම්භිත ආදායම වේ. ගිණුම්වල නිරූපණය වන වටිනාකම නිවැරදි වේ.</p> <p>බුන්ඩ්ස් ඉන්ටීමේට් ඇපරල් ලිමිටඩ් ආයතනය සමඟ ගිවිසුම ආරම්භ වනුයේ 2006.01.06 සිට වන අතර ඒ අනුව 2019.12.31 වන දිනට වසර 13.5ක කාලපරිච්චේදයක් සඳහා ගෙවන ලද මූලික ප්‍රතිෂ්ඨාව ලියා හැරිය යුතු වුවත් විගණනවිමසුමේදී වසර 13ක පමණ කාලය පදනම් කරගෙන ගණනය කිරීම සිදු කර ඇති බැවින් එම අගයෙන් අදාළ වෙනස ඇති වී ඇති අතර මේ අනුව මෙම ගණනය කිරීම නිවැරදිය.</p>	<p>පනතේ හා ගැසට් පත්‍රයේ සඳහන් කාර්යයන් පමණක් මණ්ඩලය විසින් ඉටු කළ යුතුය. ගිවිසුම් අවලංගු කර මෙම දේපළ ආපසු පවරා ගැනීමේ හැකියාව සලකා බැලිය යුතුය.</p>
<p>(ආ) නාරංගල්ල ගොවිපොළෙහි භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා අනුව 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට එළඟවයන් සංඛ්‍යාව 134ක් වුවද ඉදිරිපත් කරන ලද උපලේඛනය අනුව එළඟවයන් සංඛ්‍යාව 143ක් ලෙස දක්වා ඇති බැවින් සතුන් 9ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>නාරංගල්ල ගොවිපොළේ භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාවේ එළඟවයින් සංඛ්‍යාව 134ක් ලෙස සඳහන් වුවද එහි නිවැරදි අගය 143ක් වියයුතුය. එය පිටපත් කිරීමේදී සිදු වූ දෝෂයක් වන අතර උපලේඛනයේ සඳහන් එළඟවයන් නිවරදි වන අතර ගිණුම්වල නිරූපණය වනුයේ සතුන් 143ක වටිනාකම වේ.</p>	<p>භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා හා ඊට අදාළ උපලේඛනය නිවැරදිව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.</p>
<p>(ඇ) මණ්ඩලයේ සමස්ත ආදායම 2019 වර්ෂයේදී රු.100,095,928කින් අඩුවී ඇති අතර ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති ආදායම ආදායම රු.187,870,292කින් අඩුවීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා ඇත. කිරි නිෂ්පාදනය අඩුවීම ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති ආදායම අඩුවීමට හේතු වී ඇත.</p>	<p>2018 මූල්‍ය වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2019 වර්ෂයේ ආදායමේ අඩු වීමක් සිදු වී ඇත. පොල් සහ කොප්පරා සියයට 13 කින්ද කුකුල් ව්‍යාපෘතිය -බ්‍රොයිලර් සියයට 21 කින්ද එළඟව හා මී ගව ව්‍යාපෘතිය සියයට 2 කින්ද ආදායම අඩු වී ඇත .</p>	<p>කිරි නිෂ්පාදනය හා අනෙකුත් ප්‍රධාන මෙහෙයුම් ආදායම් වැඩිකර ගැනීමට මණ්ඩලය</p>

විසින් කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) 2018 වර්ෂයේදී රු.2,406,766ක් වූ gtr ආදායම 2019 වර්ෂයේදී රු.2,034,785ක් දක්වා අඩුවී ඇතත් එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වූ බෙදාහැරීමේ වියදම් රු.2,984,826කින් හෙවත් සියයට 32,268කින් වැඩිවී තිබුණි.

කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන්ගේ අලෙවිය පහත වැටීම 2019 වර්ෂයේ වරලත් ව්‍යාපෘති ආදායම පහත වැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත. 2018 වර්ෂයේ වරලත් අලෙවි සැල් සඳහා දරණ ලද ප්‍රවාහන වියදම්, බෙදාහැරීමේ වියදම් වල ඇතුළත් කර නොමැත. නමුත් 2019 වර්ෂයේ එය නිවැරදි කර 2019 වර්ෂයට අදාළ ප්‍රවාහන වියදම් වන 2,966,821 ක මුදලක් ප්‍රවාහන වියදම් ලෙස ඇතුළත් කිරීම මෙම වෙනසට හේතු වී ඇත.

මෙහෙයුම් වියදම් අඩුකර ගැනීමට මණ්ඩලය විසින් කටයුතු කළ යුතුය.

(ඉ) සාමාන්‍යයෙන් ජංගම වත්කම් 02 කට ජංගම වගකීම් 01ක් තිබිය යුතු වුවත් මණ්ඩලයේ ජංගම අනුපාතය 0.16 ක් විය. ක්ෂණික අනුපාතයද 1:1 ලෙස තිබිය යුතු වුවත් එය 0.08 ක් විය. පෙර වර්ෂයට ක්ෂණික අනුපාතය 0.097 ක් විය. ඒ අනුව එය පිරිහීමට ලක්ව ඇත. මෙම තත්ත්වය 2013 වර්ෂයේ සිට දිගටම පැවතීමත් හේතුවෙන් මණ්ඩලයෙහි දැඩි කාරක ප්‍රාග්ධන ගැටලු පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

ජංගම අනුපාතය හා ක්ෂණික අනුපාතය පහළ යාමට ප්‍රධාන හේතුව වී ඇත්තේ වාර්ෂිකව ලැබූ අලාභය වන අතර මෙම අලාභය අවම වීමක් මේ වන විට සිදු වී ඇත. ණය අනුපාතය හා ක්ෂණික අනුපාතය පහත වැටීමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව වූ විලාඩ් ව්‍යාපෘතියේ ණය වාරික ගෙවීමට නොහැකි වීම වන අතර එය රාජ්‍ය ආයෝජනයක් බවට පරිවර්තනය වීමත් සමඟ මෙම තත්ත්වය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් පහළ ගොස් ඇත. තව ද 2020 වර්ෂය වන විට ජංගම අනුපාතය 0.77 දක්වා ඒ අනුව වර්ධනය වී ඇති අතර ක්ෂණික අනුපාතය ද 0.49 දක්වා වර්ධනයක් ළඟා කර ගෙන ඇත.

කාරක ප්‍රාග්ධන ගැටලු නිරවුල් කර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඊ) දළ ලාභ අනුපාතය සමාලෝචිත වර්ෂයේ 17.91 ක් වූ අතර 2018 වර්ෂයේ 19.08 ක් විය. පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව එය අඩුවී ඇති බැවින් මණ්ඩලයේ ලාභදායීත්වය සතුටුදායක නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.

දළ ලාභ අනුපාතය පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව අඩු වීමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව වූයේ 2018 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2019 වර්ෂයේ කෘෂිකාර්මික හා පශු සම්පත් නිෂ්පාදන වල වෙළඳපොළ මිල පහත වැටීම වන අතර මෙය මණ්ඩලයට පාලනය කල නොහැකි වන අතර කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන වල වාර්ෂික සිදුවන මිල උච්චාවචයනයන් ලාභදායීතාවය කෙරෙහි සෘජු බලපෑමක් ඇති කරයි.

ලාභදායීත්වය ඉහළ නැංවීමට අදාළ කටයුතු මණ්ඩලය විසින් කළ යුතුය.

- (උ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශුද්ධ අලාභ තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කරන අතර එය 2017 වර්ෂයේ සිට දිගටම පැවතුණ බව නිරීක්ෂණය වූ අතර සංචිත සෘණ අගයක් ගැනීමට එය හේතු වී තිබුණි. එය මණ්ඩලයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම කෙරෙහි දැඩි ලෙස බලපෑමක් එල්ල කරන බව නිරීක්ෂණය විය. මණ්ඩලයේ 2017 වර්ෂයේ සිට ශුද්ධ අලාභ තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කිරීම පිළිගන්නා අතර එය 2022 වන විට ශුද්ධ ලාභදායී තත්ත්වයට පත් වී ඇත. ලාභදායීත්වය වැඩිකර ගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
- (ඌ) මුළු වත්කම් පිරිවැටුම් අනුපාතය හා ස්ථාවර වත්කම් පිරිවැටුම් අනුපාතය පිළිවෙලින් 0.44 ක් හා 0.97 ක් වූ අතර පෙර වර්ෂයේ එය 0.44 ක් හා 0.94 ක් වන පරිදි පැවති අතර එමඟින් ආදායම් ඉපයීම සඳහා මණ්ඩලය සතු වත්කම් කාර්යක්ෂමව නොයෙදවීමේ ගැටලු නිරීක්ෂණය විය. කෘෂිකාර්මික ප්‍රාථමික නිෂ්පාදන වල වෙළඳපොළ මිල ඉතා පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනවල යෙදවුම් වල මිල සීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යාමත් මෙම තත්ත්වයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑ ඇති අතර මෙම තත්ත්වය පාලනය කිරීම සඳහා එකතු කළ අගය මත නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමට ඉදිරියේදී මණ්ඩලය කටයුතු කර ඇත. ඒ අනුව මෙම තත්ත්වය ඉදිරියේදී මඟ හැරී යනු ඇත. ආදායම් ඉපයීම සඳහා වත්කම් කාර්යක්ෂමව යොදවා ගත යුතුය.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ පොල්, තේක, මහෝගනී හා රබර් ගස් රු.41,920,346කට විකුණා තිබුණු අතර ඒ සඳහා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ගයක් අනුගමනය කර නොතිබුණි.	වාණිජ වගාවන් ලෙස පවත්වාගෙන යන පොල්ගස් සඳහා පිරිවැය ඉවත්කිරීමක් සිදු කරන අතර එහි එක් එක් ගොවිපළ සඳහා පොල් වගාවන්හි පිරිවැය හඳුනා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් නොමැති බැවින් එසේ සිදු කිරීමේ හැකියාවක් නොමැත. තේක ගස්, මහෝගනී ගස් සහ රබර් ගස් වාණිජ වගාවන් ලෙස හඳුනාගත් ව්‍යාපෘති වල ගස් විකුණා ආදායම් ලැබෙන අවස්ථාවේ එහි පිරිවැය හඳුනා ගැනීමක් සිදු කරයි. නමුත් එසේ වාණිජ වගාවන් ලෙස වගා කර නොමැත. ගස් විකුණා ලැබෙන අදායමට එරෙහිව පිරිවැය කපාහැරීමක් ගිණුම්වල නොමැති බැවින් එම ගස්වල පිරිවැයක් ඉවත්කිරීමක් සිදු කරනු නොලබයි.	ගස් විකිණීමේදී ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතුය. මෙහිදී මණ්ඩලයට අවාසියක් සිදුවී ඇත්ද යන්න පරීක්ෂණයක් සිදු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ භාරගම, බෙලිගම, නාරංගල්ල, මරදවිල හා පොළොන්නලාව ගොවිපොළවල ගස් විකිණීමෙන් රු.3,585,422ක ආදායමක් ලබාගෙන තිබුණු අතර, ඒ සඳහා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කර නොතිබුණි.	2019 මූල්‍ය වර්ෂයේ බෙලිගම ගොවිපොළ මිදෙල්ල ගස් විකිණීමෙන් රු. 157,200 ක් ද නාරංගල්ල ගොවිපොළ කොස් හා තේක විකිණීමෙන් රු.375,500 ක්ද මරදවිල ගොවිපොළ තේක ගස්	ගස් විකිණීමේදී ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතුය.

විකිණීමෙන්	රු.1,751,500	ක්ද	මෙහිදී
පොළොන්නලාව		ගොවිපොළ	මණ්ඩලයට
ඊරපන්ටයින්	ගස්	විකිණීමෙන්	අවාසියක් සිදුවී
රු.312,322	ක්ද	ආදායම් උපදවා ඇත.	ඇත්ද යන්න
භාරගම	විදුලි	රැහැන්	ඇදීමෙන්
ගස්වලට	වන	හානිය	පරීක්ෂණයක්
වෙනුවෙන්	ලැබූ	වන්දි මුදල	සිදු කළ යුතුය
රු.1,008,900	කි.		